

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

bb. 47. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 órától zárásig

phgy

1980. szeptember 2.

- 20. elhunyt kordélyos imre
- 21. radiológus kongresszus
- 22. tanévnyitás,
- 23. szöveg-ülés
- 24. ünnepség a lengyel nagykövetségen
- 25. magyar-lengyel tanácskozás
- 26. művészdelegáció vologdában
- 27. bartók-kórus
- 28. évadnyitó szegeden
- 29. tanácskozás
- 30. szerk. figy./beszédok/
- 31. indiai kommunista párt érkezése
- 32. váci györgy kiállítás
- 33. a tudomány napja
- 34. dr. zalka károly kitüntetés
- 35. mali szakszervezeti küldöttség látogatása
- 36. növényvédelem-nemzetközi konferencia
- 37. emlékülés a mtesz-ben
- 38. évadnyitás a planetáriumban
- 39. szovjet külgazdasági bizottság
- 40. nagygyűlés budapesten
- 41. rendőrgyilkosok bűnügye
- 42. nagy tiber temetése
- 43. kádár jános látogatása
- 44. pen klub
- 45. időjárás
- 46. tran dang khoa látogatása
- 47. hírjegyzék

/mti/

-.-

21.00/p

-38-

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztette: fehér péter

izsák erika

halasi györgy

21.15
SP

Belföldi hírek

s z e r d a

bb. 1. a magyar nyelv hete tizenötödször

i/kj/bc/gw hgy

1980. szeptember 3.

tizenötödik alkalommal rendezik meg a jövő év tavaszán a magyar nyelv hetét. a nyelvművelést szolgáló rangos eseménynek ezúttal a főváros ad otthont. a tit budapesti szervezetének másfél évtizede született kezdeményezése ma már országos méretűvé terebélyesedett. az 1967-ben szervezett első rendezvény programjában mindössze öt előadás és egy ankét szerepelt; legutóbb pedig már csaknem kétezer előadás hangzott el országszerte. a hetvenes évek elejétől a magyar rádió is bekapcsolódott a nyelvművelő mozgalomba, s ismeretterjesztő adásaival, vetélkedőivel támogatja a magyar nyelv ápolását.

a magyar nyelv hete központi rendezvényeinek szervezését, s az ünnepélyes megnyitóval együttjáró feladatokat évről évre más-más vidéki város vállalta. az idei eseménysorozat házigazdáit, a tit budapesti szervezetének munkatársait, aktivistáit célul tűzték ki, hogy a fővárosi üzemekben, intézményekben, művelődési házakban ezúttal is népszerű, gondolkodásra serkentő előadásokat, vitákat tartsanak. az utóbbi öt esztendőben a magyar nyelv ünnepének programjai egy-egy központi gondolat köré csoportosultak. ez évben az elképzelések szerint elsősorban a társadalmi élet megnyilvánulásai és a nyelvi kifejezési eszközök közötti összefüggést vitatják meg, s e gondolatkörben csaknem félszáz előadást tartanak.

/folyt.köv./

- 1 -

bb. 1. /a magyar nyelv hete....folyt./gw

a tervek szerint a főváros számos iskoláját is bevonják a nyelvművelő programsorozatba: anyanyelvünkről folytatott beszélgetésekre, játékos vetélkedőkre invitálják a tanulókat. ezzel hozzájárulnak ahhoz is, hogy a tantárgyként oktatott nyelvtan ne csupán száraz ismeretanyagot jelentsen a tanulók számára, hanem már fiatal korban megértsék nyelvünk helyes használatának fontosságát.

a 15. magyar nyelv heti programsorozatra a tit budapesti szervezete már elkészítette az előadásokat és az előadókat felsoroló ajánlatát. a budapesti üzemek, gyárak, intézmények, kulturális központok 68 előadás és téma közül választhatnak érdeklődésüknek megfelelően.

az ünnepi alkalomból nagyszabású játékos nyelvi vetélkedősorozatot is terveznek. döntőjéről a magyar rádió közvetítésben számol be. /mti/

- . -

bb.2. a felnőttek felelőssége a gyermekbalesetekért

i/don/bc/gw hgy

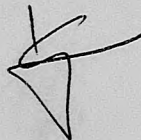
1980. szeptember 3.

az iskolaév fokozott óvatosságra inti a volán mögött ülő felnőtteket, mert kis-és nagyiskolások népesítik be a tanintézetekhez vezető utakat. fővárosi adat: az esztendő első hat hónapjában 275, tízennyéves aluli kisfiút és kislányt ért baleset budapesten. négyen meghaltak, a többiek kisebb részben súlyos, nagyobb hányadában könnyű sérülést szenvedtek.

tapasztalat az is, hogy a tömegközlekedési járműveken történt gyermekbalesetek 80 százaléka a tanítási időszakra esik, és ezeknél tekintélyes részben nem egyértelműen az apróságok *hibázthatók.* a budapesti közlekedési vállalat szakemberei az okokat kutatva elsősorban a szülőket, a felnőttek felelősségét állapították meg. erre egy példa: az év első hat hónapjában a bkv járművein 17 gyermek sérült meg, közülük 12 a szülőket, illetve a kísérők mulasztásából. gyakori, hogy a kicsinyeket egyedül ültetik le, amit egyáltalán nem szabad - kanyarnál, fékezésnél ugyanis baleset érheti őket.

/folyt.köv./

- 2 -

bb. 2. /a felnőttek felelősségefolyt./gw

az apróságokat sokszor az ülésre térdepeltetik, illetve hagyják, hogy ők maguk térdeljenek oda. a szülők ilyen esetekben sem számolnak balesetveszéllyel, pedig gondolniuk kellene rá, a gyermekben egy-egy baleset pszichikai károsodást okoz vagy okozhat. gyakran évekre kihatóan is. amikor tehát gyalogosként, utasként, gépkocsivezetőként veszünk részt a forgalomban, gondoljunk arra: különösen óvni kell a közlekedésben a gyermekeket - hívták fel a figyelmet a bkv-nál. /mti/

- . -

bb. 3. vár, labirintus, tutaj - műanyagból

i/be/pp/gw hgy

1980. szeptember 3.

az idén 500 garnitúra, jövőre pedig ennek a duplája készül a fővárosi műanyagipari vállalat rotikom nevű sport-és játékszeréből. az elemekből összeállítható bujócskát, mászókat tavaly karácsonykor mutatták be a nagyközönségnek, olyan sikerrel, hogy viszonylag magas ára ellenére nemcsak a gyermekintézmények, hanem a kerttel vagy nagyobb lakószobával rendelkező szülők is vásároltak belőle csemetéiknek. ezekben a hónapokban újabb öntőformák készülnek a vállalatnál, hogy az 1981-re ígért nagyobb mennyiséget szállítani tudják.

a rotikom elemei 70x70 centiméteres négyzetek, középpütt egy kör alakú nyílással, szélén fogakkal, amelyekkel az elemek egymásba kapaszkodnak, a körbe beilleszthető összekötő henger, valamint a csuzda. összeállításának számtalan variációs lehetősége van, ezzel tág teret engedve a gyermeki fantáziának. a négyzetekből kocka, a kockákból vár, a henger segítségével pedig valóságos labirintus varázsolható, amelynek minden zeg-zuga bejárható a nyílásokon át. víz partján újabb játékos lehetőséget kínál, egy-egy elem uszógumit helyettesít vagy egymás mellé illesztve indulhat felfedező utjára a tutaj. a rotikom megfelel az alapvető egészségügyi és higiéniai előírásoknak, a műanyag könnyen tisztán tartható, festéke nem tartalmaz az emberi szervezetre káros anyagokat és a belőle felépített formák biztosan állnak, a nagy hancurozás közepette sem borulnak fel. /mti/

- . -

- 3 -

bb. 4. magyar-bolgár barátsági napok fejér megyében

i/kj/bc/gw hgy

1980. szeptember 3.

magyar-bolgár barátsági napokat rendeznek szeptember 11. és 16. között fejér megyében a bolgár szocialista forradalomgyőzelmének 36. évfordulója alkalmából. a bolgár kulturális központnak, valamint a hazafias népfront fejér megyei bizottságának közös rendezvénysorozatát székesfehérvárott a könnyűfémipari művek munkásgyűlése nyitja meg. az építők pintér károly művelődési háza magyar-bolgár barátsági estnek ad otthont, amelyen a kulturális műsor előtt tájékoztatják az érdeklődőket a bolgár-magyar történelmi és kulturális kapcsolatok alakulásáról.

az egyhetes programsorozatban dunaujvárosban magyar-bolgár barátsági est keretében fórumot rendeznek a bolgár brigádmozdalomról, szocialista munkaversenyéről, sárbogárdon pedig a bolgár irodalom évszázadaira emlékező irodalmi est lesz. a móri gimnáziumba rendhagyó történelemóra invitálják a helybeli lakosokat; az 1300 éves bolgár állam lesz a téma.

a hétnapos rendezvény idején fejér megye több településén vetítenek bolgár játékfilmeket, s kiállításokon mutatják be a mai bulgária életét, népének építő munkáját. /mti/

bb. 5. téliesítik a széchenyi strandot

i/dom/bc/gw hgy

1980. szeptember 3.

szeptember 12-ig a fővárosi fürdőigazgatóság szakmunkásai téliesítik a széchenyi strandot ezért addig zárva lesz. a népszerű fürdőhelyet hatalmas sátorral borítják be, hogy ott a hideg időben is kellemes körülmények között lubicolhassanak a látogatók. a strand - már téliesítve - szeptember 13-tól, szombattól fogadja ismét a vendégeket. miként a vállalatnál elmondták, a munkálatok nem érintik a széchenyi gyógyfürdőt, az tehát nyitva van. /mti/

- . -

- 4 -

bb. 6. jól vizsgázott az önjáró vitzisztító

szé/st/gw hgy

1980. szeptember 3.

az egész fődényben sikeresen dolgozott a balatonnál a dunántúli vízmű-és vizgazdálkodási vállalat első önjáró vitzisztító berendezése.

a gépjárművel összeszerelt, kamionkocsiba épített berendezést az idén a tihanyi hálásztelep közelében kialakult új nyaraló negyedben működtették. a mozgó vízmű tehát ezen a nyáron nem mozgott, de telephelyén lehetővé tette a csucsidényben jelentkező többlet vizigény kielégítését.

az önjáró vízmű gépkocsik által járható terepen bárhol gyorsan felállítható. az óránként ötven köbméter víz tisztítására alkalmas, egy nagyobb falu vízszükségletének fedezésére képes berendezésnek főleg csőtörések és hirtelen megnövekvő vizigény alkalmával veszik hasznát, mert kutból, vagy patak-ból percek alatt képes tisztított, ivásra alkalmas vizet szolgáltatni. /mti/

- . -

bb. 7. víz alatt és szédítő magasságokban - tatabányai könnyűbuvárok hasznos vállalkozásai

ráb/st/gw hgy

1980. szeptember 3.

könnyűbuvárok ujitották fel az oroszlanyi hőerőmű hűtőtávanak szűrőrácsát. a 4-5 méter mélységű vízben több napig tartó munkával távolították el a nagyméretű acélszerkezetekről az iszaplerakódást és az egyéb szennyező anyagokat. a nagy szakértelmet és ügyességet igénylő munkát az mhsz tatabányai bányász könnyűbuvár szakosztályának tagjai végezték el. a vállalkozó szellemű, sokféle szakmát képviselő „békaember-együttes”, ugyanis vízalatti szerelőbrigád alakított. munkájukra egyre több üzem figyel fel, hiszen olyan feladatok megoldására vállalkoznak, amelyekre nehezen vagy egyáltalán nem találnak kivitelezőket az üzemek. a közeljövőben egy hűtőtő sziliprendszerét ujitják fel, egy másik helyen pedig a hűtőtő felett ívelő kötélpályáról vízbezuhanat szénszállító csilléket emelik ki.

a könnyűbuvárok nemcsak a víz alatt mozognak biztonságosan, hanem a nagy magasságokban is vállalnak speciális feladatokat, tatabányán például állványozás nélkül ujjafestettek egy 160 és egy 120 méter magas gyárkéményt. a székesfehérvári videoton gyár megbízásából pedig egy száz méteres kémény tetejére szereltek fel antennát. /mti/

- . -

- 5 -

bb. 8. római kori fazekasnegyedét tártak fel árpáson

mzs/st/gw hgy

1980. szeptember 3.

a római kori fazekasnegyed újabb részleteit tártak fel árpáson a most befejeződött ásatás során a győri xantus jános múzeum régészei. a győr-sopron megyei község határában mintegy 2 négyzetkilométeres területen az idősámításunk utáni 1. századtól a 3. századig fennálló település maradványai rejtőznek a föld alatt. kibontásukat megkönnyíti, hogy a későbbiekben nem épült rájuk újabb falu, illetve város.

a szántóföld felszíne alatt alig 40-60 centiméterre bukkantak rá nyolc különböző méretű fazekas kemencére. a nyolcadik kemence tüzelőterében félig-meddig kiegészített edényteredékeket is találtak, melyek az összetört rostélyon keresztül csuszta be a tüztérbe. a kemencék munkagödreiből a rába part-ról származó nyersanyag is előkerült. a fazekasnegyed cölöpös szarítóhelyiségében megtalált gazdag kerámianyag fényt derített arra, hogy az itt tevékenykedő fazekasok az itáliai edények formáit, színeit és díszítéseit másolták. az ásatások során az első- és második század fordulójára körül használt színező festékek maradványait is. az ásatás egyik értékes lelete egy 70 centiméter magas, körtealakú agyaghombár, amelyben egyáltalán nem tett kárt az idő. a leleteket a xantus jános múzeumban kiállítják, az ásatást pedig jövőre folytatják. /mti/ *♠ megtalálták*

bb. 9. a tervezettnél több lakáshoz jutnak az oroszlanói bányászok

ber/st/gw hgy

1980. szeptember 3.

a bányászlakás építési akció keretében erre az ötéves tervidőszakra 713 lakás felépítését tervezték oroszlanóban, s ezt a számot máris túlteljesítették. az év végéig még befejezésre kerülő családi házakkal együtt várhatóan 25 lakással több készül el a városban. a bányászlakás építési akcióban az ország hét szénmedencéjében, 16 bányásztelepülésen 10.000 lakás épül az ötödik ötéves tervben. az erről szóló miniszteri rendelet alapján különleges kedvezményt nyújtanak a munkáslakás építési akcióban épülő otp öröklakásokhoz és a családi házakhoz is. aki például maga építkezik, 100.000 forint hozzájárulást kap, és ezt az összeget tíz évi bányabeli munka után nem kell visszafizetnie. hasonló kedvezményben részesülnek az otp öröklakások tulajdonosai. oroszlanóban e két utóbbi lakásépítési formában több mint 400-an jutottak új otthonhoz. a föld alatt dolgozó fiataloknak legfeljebb egy évet kellett az új lakásra várniuk. emellett a szénbánya vállalat is jelentős összeggel segítette az építkezőket. öt év alatt nyolc és fél millió forint kölcsönt adott lakásépítési alapjából a külszíni dolgozóknak. /mti/

- 6 -

bb.10. új városszerkezet nyirbátor műemléki városközpontjának beépítéséhez

1/sb/gk/pp/1g hgy

1980. szeptember 3.

nyirbátor fejlesztésében a településszerkezet korszerűsítésével kívánják méltó építészeti kerettel övezni a város értékes műemlékeit. ennek érdekében a nyirbátori műemléki városközpont beépítésére országos tervpályázatot hirdetett az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a szabolcs-szatmár megyei tanács és nyirbátor városi tanácsa. a többi között arra kérnek választ a tervezőktől, hogy a két gótikus műemléktemplom szépségének látványa milyen korszerű építészeti és városszerkezeti környezetben bontakozhat ki a legteljesebben. ezért építészeti megoldásokat várnak arra, hogy a műemlékek kedvező rálátását akadályozó -rontó hatásokat megszüntessék, egyes régi épületeket kiegészítsenek vagy esetleg eltakarjanak. a műemlékek között elsősorban gyalogos kapcsolatot kell teremteni, s ezt a megoldást szolgálja a főközlekedési út városi átkelési szakaszának áthelyezése is. a műemlékeket övező új városszerkezetben kell elhelyezniük a tervezőknek új létesítményeket is, egyebek között művelődési házat, zeneiskolát, filmszínházat, diákotthont, szállodát, lakásokat és jó néhány üzletet is.

az érdeklődők már átvehetik a pályázati kiírást az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban, s a kész terveket legkésőbb november 24-ig kell postán elküldeni a nyirbátori tanácsnak. a bíráló bizottság december 19-ig hirdeti ki a pályázat eredményét. /mti/

- . -

bb.11. csontlisztüzemet épít a termelőszövetkezet

feh/st/ig hgy

1980. szeptember 3.

csontlisztüzemet épít a bakonykoppányi termelőszövetkezet a pápai huskominát melléktermékének hasznosítására. a huskominát központi üzeméből kikerülő napi 10-12 tonnányi csontot, egyelőre csak enyvkészítésre használják. a vágóhídi sertés- és marhacsont azonban értékes ásványi anyagokat és fehérjét tartalmaz. amennyiben csontlisztet készítenek belőle, gazdasági abrakhoz keverve, értékes takarmányként hasznosítható. a pápa közelében levő termelőszövetkezet már megkezdte egy csontlisztüzem építését, a szükséges gépsor is rendelkezésre áll, s várhatóan a jövő év márciusában megkezdik a csontliszt készítését. /mti/

- . -

08.15/ig

- 7 -

900
BP

bb.12. paradicsomfeldolgozás a tsz-ekben - megindultak a Lévonalak csongrádban

tób/st/ig hgy 1980. szeptember 3.

egyhetes késéssel, de szinte egyszerre érett be a paradicsom zöme csongrád megyében. ezért nemcsak a szegedi konzervgyárban, hanem az azzal kooperáló termelőszövetkezeti kisüzemekben is teljes műszakban dolgoznak már a Lévonalak. a ruzsai napsugár tsz-ben, valamint a bordányi előre szakszövetkezetben és a mórhalmi komokkultura szakszövetkezetben létesített minigyárak közvetlen a termőhely mellett vannak, a flödekről beérkező termést gépi berendezésekkel mossák, őrlik és eltávolítják a magot belőle. tiszta paradicsomlét állítanak elő, amit speciális tartálykocsikban szállítanak a szegedi konzervgyárba a sűrítmény készítéséhez. ez az előfeldolgozás nagy könnyebbséget jelent a vállalatnak, a gazdaságok pedig azért járnak jól, mert kevesebb árut kell fuvarozniuk és időt is megkatarítanak: a paradicsomlé átvétele ugyanis sokkal egyszerűbb, mint a nyersárué. a szegedi konzervgyár az együttműködő gazdaságok segítségével az idei szezonban 3.700 vagon paradicsomot dolgoz fel. /mti/

- . -

bb.13. több ezer új telefontulajdonos győrt - az év végéig üzembe helyezik az új főközpontot

cser/st/ig hgy 1980. szeptember 3.

többször telefon készüléket szereltek fel győrt, mosonmagyaróvárott és számos településen a posta szerelői az elmúlt hónapokban. a készülékek még nem működnek, de tulajdonosaiknak már nem sokáig kell várniuk és igénybevehetik a régóta várt szolgáltatást. befejező szakzába érkezett ugyanis a győri távbeszélő főközpont építése. a beruházás nemcsak győrt és a város környékén, hanem az egész északdunántulon javítja a távbeszélő szolgáltatást. az új győri főközponttal együtt működik a szintén újonnan telepített mosonmagyaróvári is. a két város térségében további 34 települést kapcsolnak be a távhívó hálózatba, köztük pannonhalmát, valamint a nagyforgalmu határátkelő helyeket, hegyeshalmot és rajkát is. a próbaüzemre rövidesen sor kerül, az év végén pedig a végleges üzembehelyezés is megtörténik. a fejlesztés révén csupán győrt csaknem megháromszorozódik, a jelenlegi 5 ezerről 14 ezerre emelkedik a telefonelőfizetők száma. a győri főközpont végleges kapacitása azonban 25 ezres lesz, ezért lehetséges van a további hálózatfejlesztésre is. /mti/

- . -

08.30/ig

- 8 -

9 15
8P

bb.14. meghalt mészáros ferenc újságíró

gk/ig pr 1980. szeptember 3.

a magyar újságírók országos szövetsége és a lapkiadó vállalat megrendülten jelenti, hogy mészáros ferenc újságíró, a muosz szakosztályok titkárságának volt vezetője, a lapkiadó vállalat budapest olvasótermének vezetője 47 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. temetéséről később intézkednek.

mészáros ferenc 1933-ban székkutason született kisparaszti családból. 1949 óta volt tagja a pártnak. 1950-ben a viharsarok című lapnál lett újságíró. három évtizedes újságírói munkája során dolgozott a minisztertanács tájékoztatói hivatalában, titkára volt a muosz-nak, munkatársa a népszabadságnak s más lapoknak, rovatvezető-helyettese a magyar rádióknak. 1976 óta a lapkiadó vállalat olvasószolgálatát vezette. mészáros ferenc elkötelezett, meggyőződéséhez mindig hű újságíró volt, aki sok éven át tartó betegsége ellenére hiven kitartott munkahelyein, nevelte a fiatal újságírókat és példát nyújtott kollégáinak elvhűségéből, szakmai tudásból egyaránt. emlékéért az egész magyar szocialista sajtó, annak minden munkatársa kegyelettel őrzi. /mti/

- . -

bb.15. kitüntetés

gk/ig pr 1980. szeptember 3.

az elnöki tanács szőnyi miklósnénak, a budapesti pártbizottság oktatási igazgatósága tanárának a pártapparátusban végzett 25 éves eredményes munkájáért, nyugállományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést szerdán király andrásné, a budapesti pártbizottság titkára adta át. /mti/

- . -

09.15/ig

- 9 -

11 31
8P

bb.16. az indiai parlamenti küldöttség szerdai programja

t/don/s/ig pr

1980. szeptember 3.

az országgyűlés meghívására hivatalos látogatáson hazánkba tartózkodó indiai parlamenti küldöttség - amelyet bal ram jakhar, az alsóház elnöke vezet - szűda délelőtt megkoszorúzza a magyar hősök emlékművét. az ünnepélyes eseményen jelen volt péter jános, az országgyűlés alelnöke, farkasinszky lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese és farkas mihály vezérőrnagy, a budapesti helyőrség parancsnoka.

/folyt.köv./

bb.17. megkezdődött a szarvasbőgés gemencen - az első aranyérmes agancs

blb/ká/ig pr

1980. szeptember 3.

a világhírű gemenci állami erdő- és vadgazdaságban - némi késéssel, de a hűvösebb időben fokozódó hangerővel - megkezdődött a szarvasbőgés és ezzel a magyar erdők legnagyobb vadjának vadászati évadja. a duna mindkét oldalán elterülő erdőségekben százhatvan szarvasbikát lehetnek ki. október végéig golyóérett, érmesjelöltek kerülnek puszkavégre, majd január 31-ig selejtezést folytathatnak a többségükben külföldi sportvadászok. tíz nszk-beli és belga vadász már járja a dunaárteri erdőket, s terítékre is került az első kapitális szarvasbika, amely páros tizenkettes águ, tíz kilogram súlyú, aranyérmes minősítésű agancsot hordott. /mti/

bb.19. új betonüzem kezdte meg működését baracson

gom/ká/ig pr

1980. szeptember 3.

megkezdtek a munkát barcs új betonüzemében. somogy legfiatalabb, egyre szépülő, fejlődő városában fontos szerep jut a költségvetési üzemnek, amelynek dolgozói a nyár folyamán saját erőből betonelállító részleget építettek. az üzemben ötféle terméket - járda- és mederburkoló lapok különféle változatait, utszegélykövet, valamint kerítésoszlopot - készítenek. e termékeket nemcsak saját munkájukhoz használják fel, hanem a tűzép telepen árusítják is. barcs és környékének rohamos fejlődésére tekintettel az üzem termelését jövőre a mostani egymilliárdról négy milliárd forint értékűre növelik. a termelés bővítésével elsősorban a családirház építőket kívánják segíteni. /mti/

11.05/ig

- 10 -

11.10
BP

bb.18. a hűtőiparban először: győrött megkezdtek a sóska nagyüzemi feldolgozását

mzs/ká/ig pr

1980. szeptember 3.

a júniusi sikeres próbagyártás után szerdán megkezdtek - a hazai hűtőipar történetében először - a sóska nagyüzemi feldolgozását a győri hűtőházban. elsőfeltételeként a darnózseli termelőszövetkezet meghonosította e háztáji főzelékféle szántóföldi termesztését. korábban az okozta a gazdaságoknak a legnagyobb gondot, hogy nem tudták megoldani a sóska korszerű növényvédelmét és betakarítását. a szigetközi termelőszövetkezet többéves kísérletsorozat után megtalálta a nagyüzemi gyomirtás leghatékonyabb módját, s egyúttal a betakarítás gépi módszerét is.

a hűtőházban mintegy 120-150 tonna sóska mélyhűtését tervezik az október elejéig tartó szezonban. a paraj-fagyasztó gépsorokat a hűtőháziak maguk teték alkalmassá a spenótnál jóval rostosabb sóska feldolgozására. az átalakításokat követően most naponta 8-10 tonnát tudnak gyorsfagyasztani. a vitamindús növényt paszírozott állapotban, fél, illetve két és fél kilogrammos csomagolásban hozzák foralomba. az idén gyártott mennyiséget a hazai kereskedelemben értékesítik, egyidejűleg azonban piacutatást is folytatnak: több nyugat-európai országba küldenek mintákat az új mirelit termékből. /mti/

bb.20. romesh chandra elutazott budapestről

t/of/s/ig pr

1980. szeptember 3.

szerdán elutazott budapestről romesh chandra, a békevilág tanács elnöke, aki az országos béketanács vendégeként augusztus 31. és szeptember 3. között látogatást tett Magyarországon.

romesh chandrát fogadta sarlós istván, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára. a bvt elnöke látogatást tett gáspár sándornál, az mszmp politikai bizottsága tagjánál, a szakszervezeti világszövetség elnökénél, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkáránál. találkozott és megbeszélést folytatott berecz jánossal és baranyai tiborral, az mszmp központi bizottságának osztályvezetőivel.

/folyt.köv./
11.30/ig

12.30
BP

13.40
BP

- 11 -

bb.20. /romesh chandra folyt./ig

a szívélyes légkörben lezajlott találkozón - amelyeken részt vett sebestyén nándorné, az országos béketanács elnöke és laukó károly, a bék-világtanács magyar titkára - romesh chandra tájékoztatást adott az 1980. szeptember 23 és 27. között szófiában tanácskozó „népek világparlamentje a békéért”, eseménysorozatának programjáról és nemzetközi előkészítéséről. véleménycserét folytattak a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről, valamint a nemzetközi békemozgalom előtt álló feladatokról.

a bvt elnöke találkozott a magyarországi egyházak vezető képviselőivel, a béke-világtanácsban tisztséget is betöltő egyházi személyiségekkel. megbeszélést folytatott az országos béketanács vezetőivel, a béke-világtanács magyar tagjaival: a „népek világparlamentje a békéért”, magyarországi előkészületeiről, a magyar nemzeti előkészítő bizottság tevékenységéről, a béke-világtanács és a magyar békemozgalom további közös feladatairól. /mti/

- . -

bb.21. évadnyitó társulati ülések a fővárosban

t/me/gk/ig pr

1980. szeptember 3.

hangversenyekkel gazdagítja műsorát a fővárosi operettszínház. amint keszler pál igazgató szerdán, az évadnyitó társulati ülésen elmondta, ének- és zenekaruk, szólisták, valamint a más színpadi művek közreműködésével négy vasárnap délután koncertet tartanak. mozart és beethoven, bach és händel, schubert és johann strauss műveket szólaltatnak meg színházukban. az előadássorozatban stúdió-produkcióként bemutatják mozart: figaró házassága című operáját. e hangversenyek révén a zene, illetve az operairodalom alkotásait is szeretnék megismertetni az operettkedvelőkkel, és lehetőséget adnak művészeknek arra, hogy fejlesszék művészetüket, tudásukat az operettek és musicalek interpretálásában kamatoztassák.

új operett- és musicalprodukciókat is bemutatnak a szeptember 13-án kezdődő évadban. december 19-én, az első premieren adják elő john kandernek, az operettszínházban is nagy sikertrel játszott „kabaré”, című musical szerzőjének „chicago”, című művét. ezt a musicalt seregi lászló rendezte. márciusban viszik színre lehar ferenc „éva”, című nagyoperettjét, amelyhez romhányi józsef ír új szövegkönyvet. felujítanak két klasszikus operettet: a csárdáskirálynőt - ezt szeptember 13-tól, az évadnyitástól játsszák - és a cigányszerelmet, amely májustól lesz újra műsoron. a balett-estet és a gála-estet is „fölszívítják”, a repertoáron levő kedvelt darabokat tovább játsszák. a „denevér”, azonban nem lesz műsoron mindaddig, amíg meg nem javítják a forgószínpadot, amelyet a produkció súlyos diszletel elkoptattak és amíg el nem készülnek az új, könnyebb diszletek. a zsebszínház repertoárját egy új produkcióval gyarapítják.

/folyt.köv./
11.50/ig

12 35
3P

13. 40

- 12 -

bb.21. /évadnyitó folyt./ig

továbbfejlesztik az operettszínház zenés színházi arculatát - hangsúlyozta oberfrank géza, aki tavaly óta a színház zenei igazgatója és ez évadtól művészeti vezetője is. céljuk: az ének, a játék és a tánc összehangolása a zenével, a zene magas színvonalu tolmácsolása.

vendégegyüttesek is fellépnek a színházban: októberben helyet adnak a budapesti művészeti hetek rendezvényeinek, fogadják a berlini deutsches theatert és a krakkói sztary teatert. a hazai hivatásos táncgyüttesek seregszemléjét is itt rendezik meg a táncművészeti szövetség.

tovább emelik a mérét a vidám színpadon is. amint szalai józsef igazgató szerdán az évadnyitó társulati ülésen elmondta, az eddigiekénél is jobban törekednek arra, hogy értékes műveket színvonalas előadásban jelenítsenek meg. színpadra viszik azoknak a kortárs magyar szerzőknek a műveit, akiket az utóbbi egy-két évben nyertek meg a tartalmas szórakoztatás ügyének. a nagy színpadon bemutatják - április közepén - dobozy imre szatiráját. a kisszínpadon romhányi józsef művét adja elő - maga a szerző. ugyancsak itt mutatkozik be októberben az „idefigyeljenek, emberek!”, című kabaréműsorban alfonzó. a csehszlovák kortárs-szerző színész és rendező, miroslav hornicek: két férfi sakkban című történelmi komédiáját bágya andrás zenéjével és g. dénes györgy verseivel adják elő novemberben. az ötszereplős darabot kálmár tiber rendezi és a 16 éven felüli nézőknek.

a klasszikus színpadi művek közül shaw: warrenné mestersege című művének zenés változatát tűzik műsorra az évad második felében. e nagy sikerű művet, amelynek zenéjét kálmán imre fia szerelte, szenes iván alkalmazza magyar színpadra és várady györgy rendezte. az idei műsor másik újdonsága gyurkovics zsuzsa önálló estje.

tovább játsszák nagy sikerű repertoárdarabjaikat. „a családban marad”, című politikai kabarét az utóbbi hónapok bel- és külpolitikai eseményeit figyelembe véve időszerűsítették, s ennek előadásával nyitják az évadot szeptember 13-án. természetesen műsoron lesz a „segítség, válunk”, című szovjet zenés vígjáték, amelynek eddigi 150 előadása a legnagyobb sikert hozta a színháznak. a „nyitott ablak”, című zenés játékot a színházhoz felléptidijasként szerződött harsányi gábor főszereplésével láthatja a közönség. a nagy érdeklődés élteti az „igy élni jó”, és a „maszlag”, című vígjátékot, gyárfás miklós: játék a csillagokkal című páros komédiát is. /mti/

12.05/ig

12 35
3P

13. 40

- 13 -

bb.25. németh károly fogadta a kongói külügyminisztert

t/kj/ig pr

1980. szeptember 3.

németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára szerdán a kb székházában fogadta a hivatalos látogatáson hazánkban tartózkodó pierre nze-t, a kongói munkapárt politikai bizottságának tagját, a kongói népi köztársaság külügy- és együttműködési miniszterét. a megbeszélés során áttekintették az mszmp és a kongói munkapárt, valamint a két ország kapcsolatainak alakulását és a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit.

a baráti légkörű találkozáson részt vett puja frigyos külügyminiszter.

/folyt.köv./

bb.24. csütörtökön este a tv-ben: zárás után az omék-on

pp/gk/ig pr

1980. szeptember 3.

szeptember 4-én este a televízióban a mezőgazdasági beruházásokat, élelmiszergyártást, mezőgazdasági gépipart, vegyipart, élelmiszer-exportot, valamint a fogyasztókat közvetlenül érintő kérdésekre kaphatnak választ a nézők. a műsor vendégei: biró ferenc, az országos tervehivatal elnökhelyettese, csurgai lajos nehézipari miniszterhelyettes, heiczman jános kohó- és gépipari miniszterhelyettes, kovács imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, török istván külkereskedelmi államtitkár és tresser pál, a dunavarsányi petőfi tsz ötvös-díjas elnöke. már eddig is több száz kérdés érkezett levélben a szerkesztőséghez, de a hagyományoknak megfelelően telefonon is lehet kérdéseket föltenni a műsor résztvevői számára délután 6 órától az egyenes adás befejezéséig. a műsor hívószámai: 782-850 és 485-191. a műsor érdekessége, hogy a televízió stúdiója a kiállítás egyik reprezentatív pavilonjába települt. /mti/

- . -

bb.23. ülést tartott a tárcaközi mezőgazdasági koordinációs bizottság

pp/s/ig pr

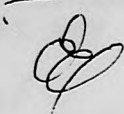
1980. szeptember 3.

a tárcaközi mezőgazdasági koordinációs bizottság soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi államtitkár elnökletével szerdán ülést tartott. megtárgyalta és elfogadta az őszi mezőgazdasági munkák előkészítésének és végrehajtásának a programját. /mti/

12.15/ig

- 14 -

12.15
3P

13. 42

bb.22. ifjumenkás napok nógrádban

csiz/ká/ig pr

1980.szeptember 3.

ifjumenkás napok kezdődtek szerdán nógrád megyében. ennek keretében a salgótarjáni ady endre művelődési házban tartott konferencián az ifjumenkások, fiatal szakmunkások társadalmi és munkahelyi beilleszkedésének, szakmai továbbképzésének problémáiról folytattak eszmecserét a korosztály képviselői, valamint a problémakör felnőtt szakértői.

a nógrádi ifjumenkás napok november 30-ig tartó gazdag programjában helyet kapnak a szakmai, politikai és irodalmi-művészeti vetélkedők, a fiatalok pályaválasztását megkönnyítő gyárlátogatások, kiállítások, pályázatok, sportversenyek. szeptember 6-án és 20-án salgótarján valamennyi üzemi és iskolai kiszervezetének tagsága a megyeszékhely ifjusági- és diáksport centrumjának építésén vesz részt társadalmi munkában. /mti/

- . -

bb.28. balesetek

gk/ig pr

1980. szeptember 3.

makó külterületén oravetz istván 54 éves hentes és mészáros, helyi lakos személygépkocsijával áttért az uttest bal oldalára, ott egy fának ütközött és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint oravetz a személygépkocsit nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette.

törökszentmiklós belterületén fejes tiber 26 éves gépkocsivezető, helyi lakos az általa vezetett személygépkocsival - hátramenetben - elütötte bacsa imre 75 éves nyugdíjas, helyi lakos kerékpárost, aki a helyszínen meghalt. a baleset okának vizsgálatát a rendőrség folytatja.

miskolc belterületén egy utkereszteződésben egy személygépkocsi elütötte ajzner zsolt 9 éves tanuló, helyi lakos kerékpárost; aki kórházba szállítás után meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség szakértő bevonásával folytatja az ügy vizsgálatát. /mti/

- . -

12.35/ig

- 15 -

13.31
3P

bb.26. ötvösművész remekműve az egrí muzeumban

kov/ká/zsu pr

1980. szeptember 3.

értékes műtárggyal gazdagodott szerdán az egrí dobó istván vármúzeum: mikovinyi józsef múlt századbéli egrí ötvösművész remekművét helyezték el a helytörténeti emlékek sorában. a becses ezüst műtárgy 1830 körül készült egerben mikovinyi műhelyében, és használata szerint cukortartó lehetett.

mikovinyi józsef korának ismert ötvösmestere 1801-ben született és mindössze 33 évig élt. az általa készített tárgyakból egyedül a most előkerült cukortartó ismert, amelyet 1937-től tart számon a muzeológia, de hollétére végül csak most derült fény. az egyik budapesti bizományi áruházban bukkantak rá és vásárolták meg az egrí dobó istván vármúzeum részére./mti/

-. -

bb.27. felavatták gereblyés lászló emléktábláját

t/jok/dg/zsu pr

1980. szeptember 3.

szerdán felavatták gereblyés lászló józsef attila díjas költő, műfordító emléktábláját, amelyet egykori lakóháza, a frankel leo utca 96. falán helyeztek fel. a kommunista proletárköltő életutját csak gyula, a magyar írók szövetségének titkára méltatta emlékbeszédében. ezt követően a művelődési minisztérium, a fővárosi tanács, a magyar írók szövetsége, a magyar pen club, a nagyvilág, a magyar irodalomtörténeti társaság, a petőfi irodalmi múzeum képviselői koszorúzták meg az emléktáblát./mti/

-. -

bb.29. intézkedések kőszeg környezetének védelmére

lér/ká/zsu pr

1980. szeptember 3.

kőszeg jelenleg a kissé szennyezett települések csoportjába tartozik, de az utóbbi évek kedvezőtlen folyamatai, jelenségei veszélyeztetik ezt az állapotot - közölték szerdán kőszegen a városi tanács ülésén, amelyen a környezet- és a természetvédelem helyzetét, feladatait vitatták meg.

/folyt.köv./

12.40/zsu

-16-

13⁴⁵
3P

bb.29./intézkedések ... folyt./zsu

a város és környékének levegőjét jelentősen szennyezi a nemezgyár, amely évente ezért mintegy 50 ezer forint bírságot fizet, ezenkívül a rohamosan növekvő gépjárműforgalom, a szilárd fűtőanyaggal üzemelő közintézmények, háztartások fűtőberendezése, további szennyezési forrást jelent. mint az ülésen elhangzott: tervek készültek a nemezgyár légszennyezésének megszüntetésére, a műemléki városmag komplex távfűtési rendszerének megvalósítására, s a 87-es főútvonal városon kívüli vezetésére.

a várost átszelő gyöngyös patakot elsősorban a latex vállalat gyárai szennyezik. a következő tervidőszakban elkészül a gyáregységek ipari szennyvíz előtisztító műve. jelentős előrelépést jelent az is, hogy a hatodik ötéves tervidőszakban megépül a kőszeg-szombathely közötti regionális szennyvízcsatorna.

a tanácskozáson a tájegység elővilágának, táj- és természeti értékeinek megőrzéséről és gyarapításáról is tárgyaltak. kiemelt tennivalóként jelölték meg a természetes növénytelepek, ritka növényfajok, a források, természetes vízfolyások, a föld feletti és föld alatti mikro- és makrofauna védelmét./mti/

-. -

bb.30. időjárásjelentés

ig hgy

1980. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. szeptember 3-án, szerdán 12 órakor.

kissé melegszik az idő

szerdán délelőtt irországból és skóciából, a skandináv-államokból, valamint a volgamenti-hátságból erős időjárásról érkeztek jelentések. erősen felhős volt még az ég a szovjetunió délkelet-európai része fölött is. a kontinens többi részén viszont továbbra is napos, száraz időt okozott a napokkal ezelőtt kialakult anticiklon.

/folyt.köv./
12.55/ig

- 17 -

13⁵⁵
3P

bb.30. /időjárás folyt./ig

Kedden magyarországon változóan felhős, szeles, hűvös idő volt. hőmérséklet csúcserőrtéke is csak 16 és 21 fok között volt. különösen a duna-tisza közén, az északi- és a dunántúli középhegységben időnként záporosodó alakult ki és helyenként 3-7 mm csapadék hullott. szűda hajnalra általában 5,10, északkeleten 3, 7 fokig hűlt le a levegő. szerdán délelőtt általában gyengén felhős volt az ég. csapadékot sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet 11 óráig 14 és 18 fok közé emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 15,7 fok volt, 3,1 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1027 mb, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 17 fok volt.

várható időjárás csütörtök estig:

a reggeli órákban helyenként átmenetileg erősen felhős, párás, egyébként napos, száraz idő.

gyenge légmozgás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 3, 8 fok között, északkeleten egy-két helyen, rövid ideig tartó, gyenge talajmenti fagy.

legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 21, 26 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 246 cm, a víz hőmérséklete 16,5 fok.

/mti/

13.04/ig

14¹⁵
BP

bb.31. megkezdődött a magyar sebésztársaság kongresszusa

dén/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

a szegedi orvostudományi egyetem dóm téri központi oktatási épületében szerdán megkezdődött a magyar sebésztársaság kongresszusa. a háromnapos tanácskozáson több mint 300 résztvevő, köztük mintegy 50 külföldi vendég vesz részt.

a kongresszus megnyitó plenáris ülésén a társaság tiszteletbeli tagjaivá választották mihail perelman moszkvai, hans brost hamoveri, theo becker jenai, günther schoefer magdeburgi professzort. az ezt tanúsító dokumentumokat kun miklós és marton ferenc professzor, a magyar sebésztársaság két alelnöke adta át, ők méltatták a kitüntetettek nemzetközileg kiemelkedő tudományos munkásságát.

mint karácsonyi sándor professzor, a magyar sebésztársaság főtitkára az mti munkatársának elmondotta, a társaság idei kongresszusának első fő témája a májsebészet. ebben a vonatkozásban az emberi májátültetéssel kapcsolatos referátumok iránt a legnagyobb az érdeklődés. ez képviseli ugyanis a sebészet legújabb, legfrissebb ágát. szó lesz a szegedi tanácskozáson az epesebészet új aktuális kérdéseiről, a vastagbélsebészet új műszer-, illetve varróanyagairól és új technikai eljárásairól, valamint a sebészetnek a napi gyakorlatot érintő más kérdéseiről.

a kongresszus plenáris és szekcióüléseinek összesen 217 referátum hangzik el. a tanácskozás alkalmából orvostechikai kiállítást nyitottak meg. ezen hazai és külföldi cégek mutatják be legújabb sebészeti eszközeiket és gyógyszereiket./mti/

-.-

bb.16. /az indiai parlamenti küldöttség 1. folyt./ig

a program az országgházban folytatódott: a delegációs-teremben tartott magyar-indiai tárgyaláson - amelyet apró Antal, az országgyűlés elnöke és bal ram jakhar vezetett - tájékoztatást adtak országaik politikai és gazdasági helyzetéről, törvényhozó testületeik munkájáról.

/folyt.köv./
13.40/ig

- 19 -

14²⁰
BP

bb.16. / az indiai parlamenti küldöttség 2. folyt./ig

a szivélyes hangulatu eszmecserén megállapították: a magyar népköztársaság és az indiai köztársaság politikai, gazdasági, kulturális és tudományos kapcsolatai jól fejlődnek, ám további lehetőséget látnak még az együttműködés szélesítésére. a kétoldalu kontaktusok mélyebb kibontakoztatása különösen gazdasági területen, ezen belül is a magyar-indiai vállalatok közötti termelési kooperációs kapcsolatok terén jöhet szóba.

a delegációk vezetői kifejezésre juttatták azt is, hogy a lezajlott tárgyalás nemcsak a két parlament, hanem a két ország együttműködésének elmélyítéséhez is hozzájárult.

/folyt.köv./

bb.32. az őszi csucsforgalomra készül a vasut

ö/kf/kör/szü/kal/Lér/han/dob/s/pp/zsu hgy 1980. szeptember 3.

a közlekedés az év első felében kielégítette a korábbiakhoz képest mérsékeltebb igényeket. a vasut többre is képes lett volna, hiszen megfelelő fuvar hiányában csaknem 5 százalékkal elmaradt tervétől. az elmúlt hetekben viszont megélnékült a fuvarpiac, az őszi forgalom lebonyolítása ismét nagy erőfeszítéseket követel a vasutasoktól, akik négyezerrel kevesebben vannak, mint tavaly. a MÁV vezérigazgatóság ennek ellenére az idén nem tervezi a rövidtávú fuvarok közutra terelését. különféle belső intézkedésekkel, akcióprogrammal készítették elő az őszi csucsforgalom zavartalan lebonyolítását, amelyhez egyúttal fokozottabb segítséget, együttműködést kértek a fuvaroztatóktól is. az őszi forgalom tennivalóiról, sikeres végrehajtásának előkészületeiről számoltak be a vasutigazgatóságok jelentései alapján az MTI munkatársai is.

a MÁV miskolci igazgatósága jelenleg az igényeltnél több vagon is tudna a vállalatok rendelkezésre bocsátani. ez annak is köszönhető, hogy mintegy 2 százalékkal csökkent a késve rakott kocsik aránya, lényegesen javult a rakodás például a tiszai erőműnél, a borsodi vegyi kombinátnál, a tiszai kőolajipari vállalatnál. ezt kérték a többi nagyfuvaroztatóktól, amelyek közül 95-tel megállapodást is kötöttek a folyamatos hétfégi rakodásokra. a kocsik jobb kihasználása érdekében céljutalmakat fizetnek az irányvonatokat összeállító vállalatoknak. a csucsforgalom „előjeleként”, a napokban megkezdtek az árvíz sújtotta területekre, a helyreállításához szükséges kő- és kohósalak szállítást. a következő hetekben mindenképp a mezőgazdasági termékek, főleg a cukorrépa-szerelvények kapnak zöld utat.

/folyt.köv./

13.50/zsu

-20-

14⁵⁰
BP

bb.32./az őszi ... folyt./zsu

a debreceni vasutigazgatóságnál a rekonstrukciós munkák határidő előtti befejezésével is segítik az őszi forgalom zavartalan lebonyolítását. a nyiregyháza-szerencs között korszerűsített pályán például már 120 kilométeres sebességgel közlekedhetnek a vonatok. a megbízókkal együttműködve növelték az előszállításokat, az év végéről az első félévre hozták előre nagy mennyiségű árut. a következő hetekben a mezőgazdasági szállítások adják a legtöbb munkát az igazgatóságnak. a kabai, a sarkadi, a hatvani és a szerencsi cukorgyárba például 700 ezer tonna répát szállítanak, a nyírségből pedig 400-450 ezer tonna almát- köztük 200 ezer tonnát szovjet exportra - fuvaroznak el.

a magyar-szovjet határforgalom szervezettebb lebonyolítása érdekében szeptember elsejétől közvetlen a MÁV vezérigazgatóság irányítása alá került a záhonyi üzemigazgatóság. a vasuti nagyüzem hétézres kollektívájára szeptemberben másfél millió tonna szovjetunióból érkező áru fogadása, átrakása, ezenkívül nagymennyiségű export- és osztrák, jugoszláv tranzit áru vár továbbításra. egy-egy műszakban például 100 szovjet vagon raknak meg exportalmával. a forgalom gyorsítása érdekében a tengelyátszerelő kapacitást bővítették, intézkedtek a széles kocsik rakodásának gyorsítására és szorgalmazzák a partnereknél, hogy minél több arra alkalmas árut konténerekben adjanak fel.

a MÁV szombathelyi igazgatóságán egyebek között az állomási tartózkodásidők csökkentését, a kocsifordulók gyorsítását, a tehervonatok maximális terheléssel való közlekedését szervezték meg annak érdekében, hogy az őszi forgalomban rájuk háruló több mint 3,5 millió tonna áru hiánytalanul és időre a rendeltetési helyére kerüljön. hatvan legnagyobb fuvaroztatójukkal megállapodást kötöttek a vagonok gyorsabb üritésére, rakodására, s a késedelem nélküli munkát anyagilag engedményekkel jutalmazták. átcsoportosítással növelték a kocsijavító-műhelyek létszámát, és 36 új motorvezetőt is munkába állítottak, így remélhetőleg nem lesz szükség az utazószemélyzet túlóratartására.

a pécsi vasutigazgatóság is elősorban a fuvaroztatókkal való együttműködéstől várja az őszi forgalom sikerét, annál is inkább, mert az egyenetlen forgalom már torlódással fenyeget. elegendő kapacitással rendelkeznek a hátralévő több mint hat millió tonna áru elszállításához, ez azonban csak a folyamatos, a szombati, a vasárnapi rakodások fokozásával oldható meg.

/folyt.köv./

14.00/zsu

-21-

14⁴⁵
SP

bb.32./az őszi ... 2. folyt./zsu

a korábbi években ilyenkor vasárnaponként ezer kocsit is meg-
raktak az igazgatóság területén, most jó ha 600-at, ezért is
tartottak igényfelmérő, feladategyeztető tárgyalásokat egye-
bek között a mecseki szénbányáknál, a kőbányákkal, a dunai
vasművel, a konzervgyárakkal, az erdő- és fagazdaságokkal,
s a napokban találkoznak legnagyobb megbízóikkal kaposvárótt
és pécsétt is. az igazgatóság számba vette ez esedékes export-
szállításokat is, amelyeknek elsőbbséget biztosítanak. kiemel-
ten kezelik a cukorrépa szállítást is, zavartalan lebonyoli-
tásához az idén is megszervezik a 1000 tonna répával megrakott,
ugynevezett fordavonatokat, amelyek a szokásos kettő helyett
egy nap alatt teszik meg az utat a cukorgyárakba és vissza.

a máv szegedi igazgatósága öt délalföldi megyére kiterje-
dő területén a mezőgazdasági szállítás a legfontosabb feladat,
több mint négy millió tonna árut kell továbbítaniuk a követ-
kező hónapokban, ezen belül nagy munkát ad a több mint 800 ezer
tonnányi cukorrépa, amit többségében irányvonalakkal visznek a
gépesített rakodókról a gyárakba. a bel- és árvízkarok helyre-
állításához szeptember közepéig 120 ezer tonna követ, kohósala-
kot visznek a békés megyei utak helyreállításához, és gyors
ütemben dolgoznak a vésztő-szeghalom közötti vasútvonal ujja-
építésén is. gondot okoz a kocsihiány, ezért szerveztek opera-
tív bizottságot, amely a legfontosabb feladatokat figyelmebe-
véve meghatározza a kocsiigények kielégítésének sorrendjét.

a budapesti vasutigazgatóság területén is a kocsiellátás
a 1 téma, annál is inkább, mert a jelzések szerint több az áru
a tavalyinál, a vasárnapi rakodásokat anyagilag is ösztönzi
az igazgatóság, kétszeres jutalékot fizet például a munkaszü-
netes napokon berakott irányvonalokra, felkeresték azokat a
vállalatokat, amelyeknél a késetten rakott kocsi aránya meg-
haladja az 50 százalékot, s közösen igyekeztek megoldást ta-
lálni a tarthatatlan helyzet megszüntetésére./mti/

1 legfőbb

--

bb.33. nemzetközi kertbarát-találkozó - eszmecsere a népfront-
ban

t/az/gd/dg/zsu hgy

1980. szeptember 3.

a háztáji gazdaságokból, veteményekesekből, a családi
művelésű gyümölcsöskertekből, szőlőkből kerül az ország aszta-
lára a kertészeti termények, állati termékek - hus, tej, to-
jás - egyharmada.

/folyt.köv./

14.05/zsu

-22-

14.15
BP

bb.33./nemzetközi ... folyt./zsu

a kisgazdaságok adják a vágósertés felét, portájukon
nevelődik a nyul, husgalamb állományának szinte teljes egésze,
zöldekből - az utóbbi négy esztendőben megkészszerelve terme-
lésüket - körülbelül ugyanannyit adnak, mint a nagyüzemi gaz-
daságok. a honi kertbarátmozgalom helyzetét felvázolva egye-
bek közt erről szólt s. hegedüs lászló, a hazafias népfront
országos tanácsának titkára azon a szerdai eszmecsere, amelyen
hat ország kertbarátai találkoztak, hogy kicseréljék tapaszt-
alataikat. a bolgár, csehszlovák, lengyel, ndk-beli és szovjet
kertészkedők, kisállattenyésztők küldötteinek a házigazdák gaz-
dag programot állítottak össze, s ennek nyitó eseménye volt a
hazafias népfront budapesti székházában rendezett tanácskozás.

a kisárutermelés támogatásása fontos társadalompolitikai
kérdés hazánkban, hiszen a lakosság fele érdekelt benne. /egy
kevésbé ismert adalék!: a kisgazdaságok kertek tulaj-
donosainak 52 százaléka munkás./ a bevezető előadásból, s
gyuró ferencnek, a kertészeti egyetem tanárának, a kertbarátok
[kistenyésztők/országos ... szövetsége elnökének refe-
rátumából kitűnt, hogy számos politikai döntés, kormányhatározat
alapoza meg a kisgazdasági termelés biztonságát, beilleszkedé-
sét az állami tervgazdálkodás rendszerébe.

a kertművelésben, állattenyésztésben országszerte jelen-
tős eredményeket mutathatnak fel a kisgazdaságok az új termelé-
si eljárások, technológiák alkalmazása révén. e felívelés moz-
gatóereje az a társadalmi mozgalom, amelynek szövetsége a haza-
fias népfront országos tanácsának bizottságaként tevékenykedik,
résztint érdekképviselői szervezetenként, résztint a megyei szövet-
ségek, a kertbarát-körök és -klubok munkáját összehangoló tes-
tületként. aligha akad az országnak olyan települése, legyen a
legparányibb falu, tanyabokor, amely kívül esne e mozgalom ha-
tókörén - hangsúlyozták a tanácskozáson.

szó esett arról is, hogy a nagyüzemi gazdaságok számottevő
szerepet vállaltak a kisgazdaságok termelésének korszerűsítésé-
ben. nagyon sok termelőszövetkezetben önálló ágazattá nyilvá-
nitották a háztájit, segítséget nyújtanak a talajmunkához, a
szaporítóanyag - vetőmag, csemete, naposcsibe - beszerzéséhez
gazdaságok. jól képzett szakemberei tanácsot adnak növény-
védelmi, takarmányozási kérdésekben, s ami nem kevésbé fontos,
megszervezik az értékesítést is. több mint 2700 szakcsoport mű-
ködik s fogja össze a kistermelőket a fogyasztási szövetkeze-
tek kebelében.

/folyt.köv./

14.15; zsu

-23-

15.30
BP

bb.33./nemzetközi ... 2. folyt./zsu

a kibontakozó eszmecsereben a küldöttek a munkásszövetkezetek tevékenysége, a felvásárló hálózat működése, a kisártermelés irányításának módjai, lehetőségei felől érdeklődtek. elismeréssel adóztak a magyar kertbarát-mozgalom klubjainak, amelyekben jeles tudósok, gyakorlati szakemberek munkálkodnak, előadásaikkal gyarapítván a legkülönbözőbb foglalkozású kertművelők, jószágtartók szakmai tudását, ismereteit.

délután a külföldi kertbarátok és a házigazdák az országos mezőgazdasági és élelmiszeripari vásár láttnivalóit tekintették meg, csütörtökön folytatják tanácskozásukat, pénteken és szombaton pedig vidéki programon vesznek részt.
/mti/

--

bb.34. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1980. szeptember 3-án 14.00 óráig

1980. szeptember 3.

ig hgy

1. a magyar nyelv hete
2. a felnőttek felelőssége a gyermekbalesetekért /1. 12. ján./
3. várlabirintus, tutaj - műanyagból
4. magyar-bolgár barátsági napok /2. 12. ján./
5. téliesítik a széchenyi strandot
6. jól vizsgázott az önjáró vitzisztító
7. víz alatt és szédítő magasságokban - tatabányai könnyűbuvárok
8. római kori fazekasnegyedert tártak fel árpáson /3. 12. ján./
9. több lakáshoz jutnak az oroszországi bányászok
10. új városszerkezet nyírbátorban
11. csontlisztüzemet épít a termelerszövetkezet
12. paradicsomfeldolgozás a tsz-ekben
13. több ezer új telefontulajdonos győrött
14. meghalt mészáros ferenc /4. 12. ján./
15. kitüntetés
16. az indiai parlamenti küldöttség programja
17. megkezdődött a szarvasbőgés gemencen /5. 12. ján./
18. győrött megkezdte a sóska nagyüzemi feldolgozását
19. új betonüzem kezdte meg működését baracson /6. 12. ján./
20. romesh chandra elutazott budapestre
21. évadnyitó társulati ülések a fővárosban /7. 12. ján./
22. ifjúsági napok nógrádban /8. 12. ján./
23. ülést tartott
24. csütörtökön este a tv-ben:
25. németh károly fogadta
26. ötvösművész remekműve az egri múzeumban
27. felavatták gereblyés lászló emléktábláját
28. balesetek
29. intézkedések kőszeg környékének védelmére
/folyt.köv./

14.20/zsu

- 24 -

15 31
BP

bb.34. / a belföldi..... folyt/zsu

30. időjárás
31. a magyar sebéstársaság kongresszusa
32. őszi csucsforgalom /9. 12. ján./
33. kertbarát-találkozó /10. 12. ján./
34. hírjegyzék
/mti/

--

bb.35. hagymatermesztési tanácskozás és bemutató csongrádban

tób/kz/ig hgy

1980. szeptember 3.

a zöldségtermesztési kutató intézet országos jellegű hagymatermesztési tanácskozást és bemutatót rendezett szerdán csongrádban az apátfalvi aranykalász tsz-ben az érdekelt nagyüzemi gazdaságok, a felvásárló és értékesítő vállalatok szakembereinek, valamint tudományos kutatók részvételével.

dr. szalay ferenc, az intézet makói kutató állomásának vezetője ismertette azokat az új vöröshagymafajtákat, amelyek magról vethetők vagyis egy év alatt termelhetők, ellentétben a hagyományos hároméves kultúrával. ilyen újdonság a nagy termésket érlelő, gömbölyű formájú, tetszetős színű makói bronz nevű főzshagyma. mivel erős héjú, jól bírja a gépi szedést és válogatást. a másik makón nemesített államilag elismert fajta a makói 104-es, magasabb szárazanyag tartalmu, téli tárolásra alkalmas és konzervipari célra is kitűnően felhasználható. a budapesti kutató állomáson nemesített aroma elnevezésű hagyma az előbbinél kisebb szárazanyag tartalmu, de magasabb terméshozamu.

ezek az újdonságok megfelelnek az exportkövetelményeknek, fokozatosan felválthatják velük a hároméves kultúrában termelhető, régi fajtákat. az utóbbi években ezen a téren nagy előrehaladás történt. az idén országos viszonylatban a hagymaterület egyharmadán vetettek egyéves fajtákat. ez az arány optimálisnak mondható. tudni kell ugyanis, hogy egy év alatt csak az öntözhető földeken termelhető eredményesen a magról vetett fűszernövény.

/folyt.köv./
14.30/ig

- 25 -

15 40
BP

bb.35. /hagymatermesztési folyt./ig

a tanácskozás résztvevői megtekintették a tsz-ben a tudományos kutatók irányításával folytatott agrotechnikai kísérleteket, valamint a termelési rendszer legújabb gépi berendezéseit. a tudományos kutatók elmondották még, hogy öt évvel ezelőtt összesen 10 államilag elismert hagymafajta volt Magyarországon, ma pedig 15¹⁴ tehát bővült a választék. ez azért lényeges, mert ma már a makói tájkörzeten kívül, más éghajlati és talajadottságok mellett és nagy területen termelnek hazánkban vöröshagymát. /mti/

- . -

14

bb.42. szerkesztőségek figyelmébe!

zsú hgy

1980. szeptember 3.

mai bb.5.sz. hírünket /téliésítik a széchenyi strandot/
t e l j e s e g é s z é b e n

v i s s z a v o n j u k !

/mti/

- . -

bb.40. 100. születésnap

lász/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

uttörők, a városi tanács képviselői köszöntötték szerdán 100. születésnapja alkalmából özv. nagy istvännét kecskeméten, a zsinór utca 44. számú otthonában. családja körében pedig vasárnap ünneplik a jó egészségnek örvendő matrónát a jeles évfordulón, ahol gyermekei, unokái, déd- és ükunokái veszik körül. /mti/

- . -

14.50/zsu

-26-

17.45
3P

bb.36. fagazdasági körzeteket alakítanak ki baranyában

igó/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

baranyában erősíteni fogják a szövetkezeti erdőgazdálkodás nagyüzemi jellegét, hogy jövedelmezőbbé tegyék ezt a fontos termelő ágazatot is. a tsz-szövetség elnökségének pécsen tartott szerdai ülésén bírálatok hangzottak el az erdőgazdálkodás jelenlegi alacsony színvonala és hatékonysága miatt. a harmincezer hektárnyi szövetkezeti erdő a közösen művelt földterület csaknem tizenkét százalékát foglalja el, az alaptevékenységből származó árbevételhez azonban mindössze egy százalékkal járul hozzá. ez már csak azért is tarthatatlan állapot, mivel kedvező a piac: az üzemanyagárak emelkedése miatt megnőtt a kereslet a tűzifa iránt, a fenyőürészáru felhasználásának szabályozása óta keresettebbek lettek más fafajták is. a jó piaci lehetőségeket viszont csak akkor tudják kihasználni a baranyai szövetkezetek, ha érdeikben megteremtik a korszerű, nagyüzemi gazdálkodás feltételeit.

a megoldás utja: a gazdasági együttműködés. a terület állást foglalt tehát amellett, hogy alakítsanak ki a megyében nagyterjedésű fagazdasági körzeteket, amelyeken belül az üzemek közös erővel megteremthetik az erdőgazdálkodás fejlesztésének szakmai és műszaki feltételeit, fokozni tudják a feldolgozásának és forgalmazásának hatékonyságát. az elfogadott koncepció szerint pécs, mohács, szigetvár, egyházaskozár és szentlőrinc környékén hoznak majd létre ilyen körzeteket, s egy-egy nagyobb gazdaságra bizzák az együttműködés szervezését és összehangolását. elsősorban azt várják ettől a szervezettől, hogy a kooperáció keretében közösen szerezzék be a drága erdőgazdasági gépeket és így megosszák egymás között a terheket, s közösen üzemeltessék a gépi berendezéseket és ezáltal növeljék a kihasználtságukat. /mti/

- . -

bb.37. ausztriában vendégszerepel a pécsi pedagógus énekkar

igó/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

ausztriai vendégszereplésre indult szerdán a pécsi nevelők háza kamarakórusa. a mecsekaljai együttes a grazi pedagógus énekkar meghívásának tesz eleget. az osztrák dalosok több ízben részt vettek a pécsen két évenként sorra kerülő kamarakórus fesztiválokon, s ennek során szoros szakmai és baráti kapcsolatot alakult ki a két pedagógus énekkar között. a nevelők háza együttesének szereplését nagy érdeklődéssel várják a szomszédos országban, hiszen három nagy nemzetközi kórustalálkozón - az irországi corkban, a franciaországi tours-ban és a belgiumi knokkeheistben - nyert fesztiváldíjat az utóbbi időben. a pécsiek több önálló hangversenyt adnak grazban és környékén, s a zárókoncertet vasárnap egyenes adásban közvetíti majd a grazi rádió. az együttes tillai aurél karnagy vezetésével kortárs magyar szerzők kórusműveit is megszólaltatja az osztrák közönség előtt. /mti/

- . -

15.00/zsu

-27-

15.20

bb.38. pedagógusokat tüntettek ki miskolcon

kör/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

szerdán miskolcon átadták a borsod megyei tanács által alapított erdélyi jános pedagógiai díjat. a 450 éves sárospataki gimnázium néprajzkutatóként országos nevet szerzett polihisztor tanárától elnevezett díjat az idén hárman kapták meg: kálmán lászló, a miskolci földes ferenc gimnázium igazgatója, az iskola vezetésében, fejlesztésében kifejtett tevékenységével, főként a számítástechnikai laboratórium üzembehelyezésével, rozgonyi jánosné, az ózdi városi tanács művelődési osztályának vezetője, a városban lévő oktatási intézmények közötti színvonalkülönbség megszüntetéséért végzett eredményes munkásságával, igó béla, a körzeti iskola színvonalas irányításával és a nemzetiségi oktatás megszervezésével fejlesztésével érdemelte ki./mti/

Ja pálházi általános iskola igazgatója

pedig

bb.39. erfurti és tatabányai munkás fiatalok tapasztalatcseréje

ráb/kz/zsu hgy

1980. szeptember 3.

husz tagu munkásküldöttség érkezett szerdán a német demokratikus köztársaságból tatabányára a komárom megyei állami építőipari vállalathoz. az erfurti építőipari kombinát fiatal fizikai munkásai két hétig dolgoznak a komép munkahelyein, tanulmányozzák a legújabb munkamódszereket. segítik például tatabányán a dózsakerti óvoda bővítését és a vállalat lakatosüzemében is megbízatást kapnak különféle szakipari munkák teljesítésére.

a két testvérvállalat néhány évvel ezelőtt hasznos együttműködést alakított ki. évenként megszervezik a fiatal szakmunkások tapasztalatcseréjét. a vállalatok ifjusági bizottságai gondoskodnak arról, hogy a fiatal építők szakmai ismereteik gyarapításával egyidejűleg megismerhessék a vendéglátó ország nevezetességeit is./mti/

15.10/zsu

-28-

bb.41. felavatták a központi bányászati muzeum restaurált épületét

cser/kz/gw hgy

1980. szeptember 3.

szerdán sopronban felavatták a központi bányászati muzeum restaurált épületét. egyidejűleg megnyit a muzeum új állandó kiállítása. 19 teremben többszáz emlék mutatja be a magyar bányászati történetét. a kiállítási terület a korábbi 400 négyzetméterről 800 négyzetméterre növekedett.

a központi bányászati muzeum sopron középkori belvárosának egyik legszebb műemlék épületében kapott helyet. a helyreállítás során feltárták a korábban betemetett pince helyiségeket és a tetőt is beépítették. a tizenhatodik századi földszinti boltíves szobák, az emeleti tágas termek, a loggiás udvar, a középkori várfalhoz támaszkodó függőkert, az 1740-es évekből származó dekoratív falfestések sajátos hangulatot teremtenek.

az épület pincéjében honfoglalás kori kohót, sóbányászati, ércbányászati és szénbányászati munkahelyet alakítottak ki. az ércbányászatit 14. a szénbányászatit pedig múlt századi formában.

két földszinti teremben a magyar pénzverés és bányászat közös történetét bemutató anyagot állították ki ott kapott helyet egy középkori pénzváltó fülke. ott láthatók az olaj-, a gáz-, és a vízbányászat emlékei. a földszint legnagyobb 70 négyzetméteres kiállító termét a bányászatot ábrázoló festményekkel, szobrokkal, kis plasztikákkal díszítették.

az emeletre szép ivelésű, díszes korláttal ellátott barokk lépcsőn lehet feljutni. az első teremben a bányászat tudományos-technikai jelentőségét ábrázoló tárgyak, fényképek kaptak helyet. az utcai nagy termek egyikében a kárpát-medencére jellemző ásványgyűjtemény, a további négy teremben pedig a magyar bányászat technikátörténetének emlékei láthatók. a bányabelli ácsolatokat szimbolizáló tárlókban munkaeszközök, térképek és fényképek dokumentálják a fejlődést. különösen értékes darab a selmecbánya környéki 17. századi bányavágatok rendszerét ábrázoló üvegtérkép, az emeleten állították ki a muzeum arany és ezüst tárgyait, az ötvösművészet bányászati vonatkozású remekait.

a középkori várfalakra támaszkodó függőkertben szobrok, bányajeles téglák kerültek elhelyezésre. a muzeum állandó kiállítása bemutatja a bányászattal évszázadok óta kapcsolatos társadalmi szervezeteket, a bányavárosokat is. az épület nem teszi lehetővé a nagyméretű bányagépek elhelyezését. ezért a fertőrákosi kőfejtőben rendezik majd be a magyar bányagépek skanzenjét. ez 1981-ben nyílik meg.

az állandó kiállítás megnyitása alkalmával lelezték le dr. faller jenőnek, a muzeum alapító igazgatójának mellszobrát, horváth marietta alkotását. /mti/

15.14/gw

- 29 -

1540

bb.45./fejlesztési ... folyt./zsu

az együttműködés célja, hogy az épületekhez szükséges villamosberendezéseket, vezetékeket, fogyasztásmérőket és más erős- és gyengeáramu szerkezeteket előállító vállalatok az eddiginél jobban összehangolják gyártmányfejlesztési terveiket, termelési programjaikat.

korábban gyakran előfordult, hogy több vállalat párhuzamosan gyártott hasonló termékeket általában gazdaságtalan, kis sorozatokban, s nem egyszer megtörtént, hogy emiatt ellátási-értékesítési nehézségek keletkeztek. ennek megszüntetésére érdekében kötötték meg az együttműködési megállapodást. eszerint a tti a legnagyobb építőipari tervező és kivitelező vállalatok tapasztalataira, véleményére támaszkodva kidolgozza a villamos-gyártmányok fejlesztésének és tipizálásának koncepcióját, mely alapján a vállalatok összehangolják gyártmányfejlesztési, termelési feladataikat, a kísérletezéstől a tömeggyártásig. így lehetőség nyílik arra, hogy a helyi adottságokat figyelembe véve, az igényekhez igazodva, jobb munkamegosztással nagyobb terméksorozatokot alakítsanak ki, javítva a hatékonyságot, a gazdaságosságot, s bővítve az építőipari háttérparát.

a szerződés lehetővé teszi, hogy kedvező tapasztalatok esetén más vállalatok is csatlakozhassanak az együttműködéshez.
/mti/

.-

bb.47. díjkiosztó ünnepség az omék-on

t/jf/kg/s/pp/zsu hgy

1980. szeptember 3.

szerdán a vásárváros főterén ünnepélyes díjkiosztó ünnepséget rendeztek. Kovács Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes méltatta a kiállító gazdaságok, vállalatok eredményeit, kiemelte: sikereiket átgondolt termelés-fejlesztéssel alapozták meg úgy, hogy munkájukban figyelembe vették a gazdaságos termelés követelményeit is. a kiállítás bíráló bizottsága nem csupán a szépet, a legnagyobbat értékelte. hanem a minőséget, a hatékonyságot és a piacképességet is „díjazta,,. a kiállítás - amint elmondotta - a látogatók széles érdeklődési körének megfelelően kínálta a látnivalót. jól tükrözte azt is, hogy az agrártermelés mind inkább igényli az ipari háttér magas szintű támogatását. az omék arra is figyelmeztetett, hogy a nemzetközi együttműködés szintén alapvetően meghatározza a termelőmunka sikerességét.

/folyt.köv./
15.45/zsu

-32-

16⁵⁰

bb.47./díjkiosztó ... folyt./zsu

ezután váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter adta át az omék díjait. miniszteri vándordíjban részesült az enyingi és a mezőhegyesi állami gazdaság, a csepeli duna tsz, a kocséri petőfi tesz és a tiszaföldvári Lenin tsz, a nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát, a magyar hűtőipari vállalat és a szekszárdi szalámi gyár. miniszteri különdíjat érdemelt ki a karancslapujtői termelőszövetkezet és a balassagyarmati Mikszáth Kálmán kertbarát kör. a miniszter emellett 44 nagydíjat és 25 teljesítmény díjat adott át. résztvevő kiállítók emellett még 231 arany, 236 ezüst és 211 bronzérmét, továbbá 395 elismerő oklevelet kaptak.

a mém és a Hungexpo közösen hirdetett pályázatot azokra a kutatási eredményekre, amelyek már a gyakorlatban is sikerrel vizsgáztak vagy éppen most állnak gyakorlati alkalmazás előtt. a 175 pályamű közül 26-nak ítélte oda a zsűri a különféle díjakat. a verseny nagydíját a konzervipari kutató intézet ürkonzerv vendégcsomagjával érte el, amely tízféle ételt tartalmaz.

Éskertbarátok kisgyógyászok országos szövetsége is pályázatot írt ki az omék alkalmából. hatszáz kertbarát kör nevezett be a versenyre és közülük a kiállításon is szereplő 40 legjobb részesült díjazásban. a mém miniszteri fődíját a balassagyarmati palóc kertbarát kör nyerte el.

a kiváló áruk fóruma titkársága pályázatot hirdetett az omék alkalmából mezőgazdasági gépekre és élelmiszeripari termékekre. a pályázat során kiváló áruk fóruma megkülönböztető jel viselését 45 termék nyerte el. többségük különféle borok és más italok.

a kiállításon a sertésenyésztők napját rendezték meg. az állattenyésztésnek ez az ágazata - amint a szakemberek elmondották - jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a vágóállat termelés az elmúlt évben meghaladta a kétmillió tonnát. az egy főre jutó hústermelésben az ország dánia után a világon a második helyen van 147 kilogrammos teljesítménnyel. a sertésenyésztők javítják a gazdaságosságot, ez bizonyítja, hogy a nagyüzemi telepeken öt év alatt az egy tonna sertés hús előállítására felhasznált élőmunka a felére csökkent.

/folyt.köv./

16.15/zsu

-33-

16⁵⁰

bb.47./dijkiosztó ... folyt./zsu

az omék-on országos sertésárverést tartottak. több mint 100 tenyészállat kelt el, s a legmagasabb árat a hőgyészi állami gazdaság ka-hyb tenyész kocájáért fizettek, 6.500 forintot.

a kiállításra ellátogatott szentágothai jános, a magyar tudományos akadémia elnöke. megtekintette a kutatási eredményeket összegző kiállítórészt, és egyebek között az élelmiszer-gazdaság pavilonját.

a kiállítás 650 ezredik látogatóját, varga k. jános békéscsabai nyugdíjast, a dunavarsányi petőfi termelőszövetkezet kiállítási részlegében 5000 forint értékű nyulketreccel és tenyészállománnyal köszöntötték. tresser páál, a tsz elnöke adta át a jutalmat

a szovjet kiállító közös pavilon-részében a szovjet bemutató 500 ezredik látogatóját oláh ferenc tsz tagot, a kaku-csi március 21 tsz tagját köszöntötték, misa mackót kapott ajándékba.

szerdán befejeződött a szakmai napok, előadások sorozata. az agroinform 28 témakörben, összesen 92 előadást szervezett, amelyeken megközelítően 12 ezren vettek részt. legnagyobb sikere a szarvasmarha-tenyésztés nemesítés eredményeit ismertető előadásoknak volt, de élénk érdeklődés kísérte

a gépesített üzemszervezés, a juhtenyésztés és az élelmiszeripar témakörökben meghirdetett előadásokat is.

csütörtökön, az omék utolsó napján, a „nagyközönség napját”, tartják. ez alkalomból nagyszabású lovasprogramokat, lovasbemutatókat rendeznek, felsorakoznak mindazok a termékek, eszközök, amelyek a kiállításon valamilyen díjat nyertek./mti/

--

16.30/su

-34-

16³⁰

bb. 48. nemzetközi számítástechnikai tanácskozás hévizen

buni/kz/mné/gw hgy

1980. szeptember 3.

chemplant ,80 címmel nagyszabású tudományos eszmecsere kezdődött szerdán keszthelyen, az európai vegyészmérnök szövetség számítógépek alkalmazásával foglalkozó munkacsoportjának rendezésében. a tanácskozáson 28 ország kiváló tudósai vitatják meg azt, hogy milyen szerepe van és lehet a számítógépeknek a vegyiüzemek tervezésében és építésében. a megnyitó ünnepségen polinszky károly akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke mondott beszédet majd megkezdődtek az előadások. a háromnapos tanácskozás három plenáris ülésén és tizenhárom szekciónálban együttesen hatvanegy előadást hallgat meg a mintegy kétszáz hazai és külföldi szakember.

a nemzetközi tanácskozás pénteken fejeződik be. /mti/

- . -

bb. 49. 47.000 lakás 10 év alatt - ülést tartott a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottsága

Lász/kz/gw hgy

1980. szeptember 3.

ebben az évtizedben 47 ezer lakás épült bács-kiskun megyében. több mint az azt megelőző 25 évben összesen - hangoztatták a megyei tanács végrehajtó bizottságának szerdán kecskeméten megtartott ülésén. a gyorsleptű urbanizáció kedvezően hatott a szét-szórt településű megye településhálózatának fejlődésére. tovább gazdagodott a történelmileg kialakult agrár városok építészete, s 35 község fejlődik kiemelten. kecskemét a duna-tisza közti táj felsőfoku központja lett kiterjedt alsó és középfoku vonzáskörzettel, baja pedig részleges felső foku központ szerepet kapott dél-bácska centrumában. a négy nagyváros - kalocsa, kiskőrös, kiskunfélegyháza és kiskunhalas - viszont középfoku központként működik. a nagy vonzáskörzettel rendelkező településeken az ágazati tevékenységek is az elvárásnak megfelelően fejlődtek, s ezzel megteremtődött az agrár megye ipara is. ez növelte a munkaerő megtartását, foglalkoztatását és bizonyos foku „bevándorlást”, is eredményezett. a városok mellett 12 nagyközség iparosodása is biztató távlatokat nyújt a megyében élőknek. a kiskunhalas közelében nemrég feltárt szénhidrogén vagyion hasznosítása pedig továbbfejlesztheti a megye gazdálkodását. az urbanizáció a tanyákra is hatott: az utóbbi tíz év alatt 36 százalékkal csökkent a külterületi népesség, s jelenleg már az összlakosságnak csupán a 17-18 százaléka él tanyán. a várhatóan még sokáig megmaradó tanyák vilamosítását viszont tovább folytatják. /mti/

- . -

16.50/gw

- 35 -

14¹⁵

bb. 50. sarlós istván fogadta a vietnami küldöttséget

s/dg/gw hgy

1980. szeptember 3.

sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára szerdán fogadta tran dang khoa, a vietnami nemzetgyűlés alelnöke, a vietnami hazafias front elnökségének tagja által vezetett küldöttséget. a szívélyes, baráti hangulatu találkozáson tájékoztatták egymást országáik helyzetéről, a szocialista építőmunka időszerű kérdéseiről. a találkozáson jelen volt nguyen phu soai a vietnami szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

- . -

bb. 51. megkezdődött az európai nyelvészek xiii. közgyűlése és tudományos ülészsaka

t/gy/mi/dg/gw hgy

1980. szeptember 3.

a nyelvészek egyik nemes küldetése, hogy őrködjenek a szavak értékének megőrzésén, járuljanak hozzá, hogy a világ minden nyelvén gazdag tartalmat kapjon a „béke,, a népek közötti „barátság,, - ezeknek a gondolatoknak a jegyében nyitotta meg rot sándor egyetemi tanár szerdán, a magyar tudományos akadémián az európai nyelvészek egyesületének xiii. közgyűlését és tudományos ülészsakát.

az akadémia képviselőjében pach zsigmond páál az mta alelnöke köszöntötte az európai nyelvészek első ízben budapesten ülésező négynapos fórumát, amelyre kontinensünk határain túlról, az egyesült államokból és afrikából is érkeztek jeles szaktekintélyek. mint mondotta, a magyar tudományos akadémia tevékenységében, a nyelvtudomány és nyelvvelélés mindig is kiemelkedő szerepet töltött be. az akadémia alapításának egyik fő indítéka éppen a magyar nyelv kiművelése volt, s az, hogy hazánkban is létrejőjjön a tudományok befogadására, szabatos kifejtésére alkalmas nyelvi kultúra. a nemzeti nyelv kimunkálása, művelése a nyelvtudomány kiváló egyéniségeinél sohasem jelentett nemzeti elzárkózást vagy elszigetelődést - hangsúlyozta pach zsigmond páál, majd hozzáfűzte: a nemzeti nyelven művelt tudomány szerves része az európai és az egyetemes emberi értékeknek.

az ülésen elsőként hans jacob seiler kölni professzor, az európai nyelvészek egyesületének elnöke tartott előadást, amelyben azokat az általános jelenségeket elemezte, amelyek valamennyi nyelvet jellemzik. viktorija jarceva professzor, a szovjet tudományos akadémia levelező tagja az idegen nyelvekről való fordítás nehézségeivel foglalkozva mondattani problémákat fejtegetett, n.e. collinge, manchesteri professzor pedig a mondat- és a tér címmel tartott előadást.

a nemzetközi eszmecsere csütörtökön 5 szekcióban folytatódik. /mti/

- . -

16.57/gw

- 36 -

1420
p

bb. 16. /az indiai parlamenti küldöttség... 2.folyt./gw

t/don/s/dg/gw hgy

a küldöttség délután puja frigyos külügyminiszterhez látogatott. a magyar diplomácia vezetője és bal ram jakhar áttekin- tette a két ország külkapcsolatait, majd megbeszélést folytattak a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről.

a delegáció szerdai programja a könnyüipari minisztérium- ban ért véget. itt keserü jánosné könnyüipari miniszterrel, a magyar-indiai gazdasági, műszaki és tudományos együttműködési vegyesbizottság magyar társelnökével részletesen elemezték a meg- lévő kapcsolatokat és tárgyaltak az együttműködés további szé- lesítéséről. /mti/

- . -

bb. 52. hajduszoboszlón felavatták pávay vajna ferenc emlékmű- vét

szü/st/gw hgy

1980. szeptember 3.

a nagyalföldi kőolaj-és földgáztermelő vállalat hajdu- szoboszlói üzeme előtti parkban szerdán a 30. magyar bányásznap rendezvényei keretében felavatták pávay vajna ferenc főgeológus emlékművét, amelyet pataki béla grafikusművész tervezett. pávay vajna ferenc kiemelkedő szerepet játszott a magyar szénhidrogén bányászat fejlesztésében, a közvetlen geológiai módszerekkel folytatott kutatás egyik úttörője volt. az 1920-as években kezd- te meg az alföld természeti kincseinek feltárását, s az általa irányított furások nyomán törtek fel a később gyógyfürdőnek használt hajduszoboszlói, karcagi, debreceni termálvizek is. az emlékmű avatásán fülöp józsef akadémikus, a központi földta- ni hivatal elnöke mondott beszédet. /mti/

- . -

bb. 53. kádár jános és losonczi páál üdvözlöte urho kekkonen- nek

gk/dg/gw ie

1980. szeptember 3.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és losonczi páál, az elnöki tanács elnöke levélben fejezte ki jókívánságait urho kekkonennek, a finn köztársaság elnökének 80. születésnapja alkalmából. /mti/ 17,07/gw

- . -

1420
p

- 37 -

bb.54. marjai józsef fogadta szemjon szkacskovot

sl/pá/pp/zsu ie

1980. szeptember 3.

marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese szerdán hivatalában fogadta szemjon andrejevics szkacskovot, a szovjetunió külgazdasági kapcsolatok állami bizottságának elnökét. baráti légkörben megbeszélést folytattak a két ország gazdasági kapcsolatainak időszerű kérdéseiről, és a magyar-szovjet gazdasági együttműködés erősítésének, továbbfejlesztésének a következő tervidőszakra vonatkozó feladatairól. a tárgyaláson részt vett veress péter külkereskedelmi miniszter. jelen volt vlagyimir pavlov, a szovjetunió magyarországi nagykövete./mti/

-.-

bb.55. baráti találkozó a nőtanácsnál

s/dg/zsu ie

1980. szeptember 3.

baráti találkozáson emlékeztek meg szerdán a chilei népi egység győzelmének 10. évfordulójáról a magyar nők országos tanácsának székházában. a találkozáson részt vettek a chilei antifasiszta nőmozgalom hazánkban élő képviselői, és a magyar nők országos tanácsának több tagja. az országos nőtanács a magyar nők nevében táviratot küldött hortensia allende-nek, a nemzetközi demokratikus nőszövetség alelnökének, amelyben szolidaritásáról biztosította a szabadságukért harcoló chilei lányokat és asszonyokat./mti/

-.-

bb.56. október 7-31. műszaki könyvnapok - pályázat a műszaki irodalom népszerűsítésére

t/cs/jk/dg/zsu ie

1980. szeptember 3.

negyvennyolc szakkönyv ujdonság jelenik meg, több mint hatszázötvenezer példányban az idei a 19. műszaki könyvnapokra, amelyet október 7. és 31. között rendeznek meg - tájékoztatta az újságírókat szerdán, a vörösmarty téri kulturpalotában kelen andrás, a műszaki könyvkiadó irodalmi vezetője.

/folyt.köv./

17.10/zsu

-38-

1780

bb.56./október 7.-31. ... folyt./zsu

a legtöbb ujdonságot az idén negyedszázados műszaki könyvkiadó jelenteti meg: 28 kötete 600.000 példányban lesz kapható a könyvesboltokban, a munkahelyi könyvterjesztőknél. újabb kötetekkel gyarapodik az ipari szakkönyvtár, amelyben két évszázad alatt több mint háromszáz könyv jelent meg, 1500-10.000-s példányszámban, valamint a hogyan tovább, az elektronika-sorozat is. az akadémiai könyvkiadó 6, a közgazdasági és jogi könyvkiadó 8, a mezőgazdasági könyvkiadó 2, a kossuth könyvkiadó a zrínyi katonai kiadó, a statisztikai kiadó vállalat, valamint az építésügyi tájékoztatási központ egy-egy új kötetrel jelentkezik a műszaki könyvnapokra.

nemcsak a szakemberek körében tarthat érdeklődésre számot a házi mindentudó, a napenergia építészeti hasznosítása, a fényképészet, a gáz- és gőzrobbanás-veszélyt jelző berendezések, a haditechnika 1980, a harc a korrózió ellen, a vizsgára készítjük az autót című kötetek és a magyar gazdaság fejlesztési útjairól című cikkgyűjtemény.

a műszaki könyvnapok országos megnyitóját október 7-én, a tatabányai népházban tartják. a fővárosban az első rendezvény október 8-án lesz a mtesz székházban, itt szakkönyvbemutatót rendeznek. a műszaki könyvnapokon egyébként csaknem kétszáz ankét, író-olvasó találkozó és könyvkiállítás várja az érdeklődőket.

a könyvnapok országos szervezőbizottsága pályázatot hirdetett a könyvtárosok és könyvterjesztők számára: a könyvnapok megrendezéséről, a háromhetes eseménysorozatról fejthetik ki véleményüket a szakemberek./mti/

-.-

bb.58. szerződés a paksi építkezés könyvellátására

blb/st/zsu ie

1980. szeptember 3.

a paksi atomerőmű mintegy tízezer építőjének és a dinamikus fejlődő város lakosságának könyvellátására együttműködési szerződést kötött szerdán pakszon a könyvértékesítő vállalat, az atomerőmű beruházás szakszervezeti intézőbizottsága, valamint a paks és vidéke áfész. a szerződésben egyebek között szerepel a könyvbizományos hálózat kiszélesítése, könyvellátó gépkocsijáratok indítása paksra. gondoskodnak arról, hogy anyanyelvű könyvekkel lássák el az ott dolgozó külföldi szakembereket. az új lakótelepen könyvesboltot is létesítenek./mti/

17.30/zsu

-.-

-39-

1900

bb.59. indiai kitüntetés az omkdk nyugalmazott főigazgatójának
t/dg/gg/dg/zsu ie 1980. szeptember 3.

dr. Lázár Pétert, az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ nyugalmazott főigazgatóját a könyvtárosok képzésében és a könyvtárak szervezésében végzett sok évtizedes munkájáért kaula aranyéremmel tüntették ki. a kitüntetést szerdán a kulturális kapcsolatok intézetében az alapítványt tevő Prithvin Kaula professzor, az indiai könyvtárügyi oktatók egyesületének elnöke, a benaresi egyetem dékánja nyújtotta át. /mti/

-.-

bb.57. elutazott az északi szakszervezeti szövetség küldöttsége - Lázár György fogadta a delegációt

sl/gg/pp/zsu ie 1980. szeptember 3.

Szerdán elutazott Budapestről az északi szakszervezeti szövetség /nfs/ titkár küldöttsége, amely a szot meghívása alapján Osolaaqso elnök vezetésével augusztus 31-szeptember 3. között hivatalos látogatást tett Magyarországon.

a nfs küldöttségét, amely a dán, finn, norvég és svéd országos szakszervezeti központok és alkalmazotti szervezetek képviselőiből áll, fogadta Lázár György, a minisztertanács elnöke.

az északi országok szakszervezeteinek képviselőit Gáspár Sándor, a szot főtitkára tájékoztatta a magyar szakszervezetek tevékenységéről, majd a nfs küldöttsége és a Gáspár Sándor főtitkár vezette magyar tárgyalóküldöttség véleményt cserélt a nemzetközi politikai, gazdasági helyzetéről és az európai szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről.

a skandináv szakszervezeti küldöttek ellátogattak a Győri magyar vagon és gépgyárba, és a Hernádi mezőgazdasági termelőszövetkezetbe. az üzemi látogatások során a szakszervezetek munkájával, az üzemi demokrácia fejlesztése és a munkahelyi környezet javítására irányuló szakszervezeti tevékenységgel ismerkedtek.

az északi szakszervezeti szövetség képviselőit elutazásukkor földvári Aladár, a szot elnöke és Timmer József, a szot titkára bucsúztatták a ferihegyi repülőtéren. /mti/

17.35/zsu

-40-

1110
P

bb. 60. időjárásjelentés

gg/gw ie 1980. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 3-án, szerdán 19 órakor:

tovább me... zik az idő

várható időjárás csütörtök estig: a reggeli órákban helyenként felhős-párás, napközben száraz, tulnyomóan napos idő lesz, gyenge légmozgással. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 25 fok körül lesz. /mti/

-.-

bb.61. a magyar vöröskereszt és az egészségügyi szakszervezet együttműködési megállapodása

mi/gw ie 1980. szeptember 3.

a magyar vöröskereszt országos végrehajtó bizottsága és valamint az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének elnöksége megállapodásban rögzítette az egészségügy területén tevékenykedő két tömegszervezet együttműködésének kereteit, módjait, a megállapodás, amelyet szerdán a magyar vöröskereszt székházában hantos János, a végrehajtó bizottság elnöke és dr. Füzi István, a szakszervezet főtitkára írt alá, ösztönözní kívánja az orvosok, a gyógyszerészek és az egészségügyi szakdolgozók még szélesebb körű bekapcsolódását a vöröskereszt által szervezett tevékenységbe: a lakosság egészségvédelmét, egészségkultúráját és szociális helyzetét segítő akciókba. másrésről azt kívánja előmozdítani, hogy a vöröskeresztes szervek és szervezetek a lakosság mozgósításával hatékonyabban segítsék az egészségügyi dolgozók előtt álló feladatok megoldását.

a most aláírt megállapodás kiterjed az egészséges életmódra nevelés, a családpolitika és védelem, valamint a véradó mozgalom területén folytatandó akciókra. így egyebek között arra, hogy a magyar vöröskereszt vállalja a dolgozók, a lakosság mozgósítását, az egészségügyi rendezvényekre, szűrésekre, védőoltásokra és - az egészségügyi szakellátás társadalmi támogatásaként - aktivistákat szervez a gondozói munkában való részvételre. a szakszervezeti vöröskeresztes alapszervezetek egyeztetett terv alapján működnek együtt az alapellátásnál, valamint az intézményekben fekvő betegek és látogatóik helyes egészségügyi magatartásának kialakításában, külön figyelmet fordítva a higiéniai szabályok megtartására és gyógyulás utáni helyes életmód propagálására. /mti/

19.14/gw

- 41 -

1140
P

bb. 62. a szerkesztőségek figyelmébe!

gw . ie

1980. szeptember 3.

mai bb. 53-as hírünk /kádár jános és losonczi pál üdvözléte urho kekkonennek/ szövegét teljes egészében visszavonjuk, helyette a következőt adjuk:

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára levélben fejezte ki jókívánságait urho kekkonennek, a finn köztársaság elnökének 80. születésnapja alkalmából. losonczi pál, az elnöki tanács elnöke ugyancsak levélben köszöntötte a finn államfőt. /mti/

- . -

bb. 63. ünnepi filmvetítés a vietnami szocialista köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t/jok/dg/gw ie

1980. szeptember 3.

a vietnami népi állam megalakulásának 35. évfordulója alkalmából szerdán budapesten a horizont filmszínházban ünnepi esten mutatták be a mafilmszínház és a dokumentumfilm stúdiójának két dokumentumfilmjét a kagyló és bambusz -t és a megtörhetetleneket. a vietnami témájú alkotások rendezője székely ferenc.

az ünnepi esten megjelent nguyen phu soai, a vietnami szocialista köztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

- 42 -

1015

bb. 64. a belpolitikai főszerkesztőség hireinek jegyzéke
14.00 órától zárásig

35. hagyományteremtési tanácskozás
 36. fagazdasági körzetek
 37. pedagógus énekkar ausztriában
 38. pedagógusok kitüntetése
 39. tapasztalatcsere
 40. 100. születésnap
 41. bányászati muzeum
 42. szerk. figy.
 43. szabó ervin könyvtár
 44. vetik a repcét
 45. fejlesztési megállapodás
 46. biológiai vándorgyűlés
 47. dijkiosztó ünnepség
 48. számítástechnikai tanácskozás
 49. bács-kiskun megyei vb
 50. sarlós istván fogadta
 51. nyelvészek közgyűlése
 52. emlékmű avatás
 53. kádár jános és losonczi pál távirata
 54. marjai józsef fogadta
 55. baráti találkozó
 56. műszaki könyvnapok
 57. lázár györgy fogadta
 58. szerződés
 59. indiai kitüntetés
 60. időjárásjelentés
 61. együttműködési megállapodás
 62. szerk. figy.
 63. ünnepi filmvetítés
 64. hírjegyzék
- /mti/

- . -

21.25/p

-43-

2140

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pástor jános
szerkesztette: fehér péter
halasi györgy
izsák erika

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

csütörtök

bb. 1. edzőautomata váltja fel az egyik legnehezebb fizikai munkát

i/sz/gk/pp/gw ie

1980. szeptember 4.

gépesítették a legnehezebb fizikai munkát a csepeli szerszámgépgyárban: a szerszámgyártó üzemben megkezdte próbaüzemét az új edzőautomata. a gépkezelő munkája már csak a gombok nyomogatásából, a technológiai folyamat ellenőrzéséből áll. eddig a 150-200 kilogrammos szerszámokat kézi erővel emelték a kemencébe, majd az ezer fok körüli anyagot ugyancsak kézzel húzták ki, eresztették az olajba, a kiskocsival az utcára tolták hűlni.

a fejlesztő beruházás során kidobták a régi, meglehetősen elavult gépeket, köztük az első világháború idején készült amerikai sókályhákat is. az új, teljesen automatizált edzőberendezés elvégzi az összes hevítő munkát, s a munkadarabok megadott program szerint vándorolnak a különböző hevítő és hűtő zónák között. az új technológia lehetővé teszi, hogy a szerszámok gyártásánál a jóval tartósabb s ugyanakkor lényegesen olcsóbb molibdént alkalmazzák ötvözőanyagként a wolfram helyett. a gépesítés kihat a minőségre is, hiszen eddig mindennapos volt a szerszámok repedése. a már kemény, edzett, megvetemedett szerszámokat újbóli forgácsolással próbálták helyrehozni, javítani. most az új edzőautomatával jól hőkezelhetők az új tartós anyaggal ötvözött szerszámok. /mti/

- i -